Any segon. - II.ª Epoca - N.º 27

Dissabte 3 Maig de 1924

Justícia Social

15 cts.

SETMANARI SOCIALISTA

Redacció: Pi, 11. - BARCELONA

> Fa un tort a les nacions qui no les distingeix de llurs governs.
>
> VICENZO GIOBERTI.

Política obrera

L'acord del Partit Socialista Espanyol i l'Unió General de Treballadors, deixa en certa manera decidida la tan debatuda qüestió de l'intervenció de les organitzacions obreres en la política. Tots sabem que l'Unió General de Treballadors ha manifestat repetidament el seu criteri intervencionista prenent part activa en campanyes electorals i en manifestacions de caràcter polític. Ara aquest criteri intervencionista quedarà definitivament incorporat en les normes i tàctiques del gran organisme obrer. Es sempre una ventatja que les situacions siguin clares, i en aquesta particular matèria és un deure definir-se sense eufemismes ni possibles interpretacions equívoques.

La Confederació Nacional del Treball ha tingut també els seus moments d'intervencionisme. Hi ha hagut intervenció indirecta i intervenció indirecta. En ço que ha mantingut un criteri immutable ha sigut en la qüestió electoral. Però tots hem de reconèixer que aquest invariable abstencionisme produia un resultat perfectament computable en les lluites del sufragi.

I és que la política és d'una especial naturalesa que no consent que ningú quedi excluit de la seva òrbita. Podrà interessar-nos o no, podrem o no actuar en ella, però som dins d'ella, com ella és en nosaltres. Expressar indiferència per les qüestions polítiques, no és res més que una senzilla manifestació d'estultícia. I quan l'actitut pren aires de doctrina i de dogma, aleshores cal prevenir-se, car hom es troba en presència d'un fenòmen que pot oferir dos perills greus: el de descubrir una passió mística pels estats d'inconsciència i d'abstracció, o el d'ocultar una secreta i inconfessable col·laboració amb les forces adverses.

Abans d'existir les lluites democràtiques modernes, els homes que han influit en les coses del comú havien ja endevinat aquesta veritat elemental: Tot home que es presenti indiferent a la vostra acció, compteu-lo advers o contrari. Aquell que s'obstina en no definir-se, és el més perillós. No n'espereu res de bò. La forma més perniciosa de fer política, és proclamar-se «apolític». L'apoliticisme és avui per avui la salvació del règim, talment com l'apoliticisme dels esclaus, era la permanència de l'esclavitud.

Per això ens plau i aplaudim la nova orientació de la Unió General de Treballadors. Fòra mitges tintes. Prou de situacions equívoques i indefinides. A la política sense escrúpols, ni deliberacions. Els obrers han de fer política i han de fer política pròpia, política obrera. La doctrina de que les organitzacions obreres no han de fer política, l'han inventada els burgesos. Són ells els que per a fer la vida llur més tolerable, han fet trascendir el criteri de que les associacions obreres no s'havien d'ocupar d'altra cosa que de les condicions del treball. Com si les condicions del treball no impliquessin tot un sistema polític, tot un cos de doctrina, tot un capgirament del règim social!

Podem repudiar la societat present i combatre aferrissadament els principis que la sustenten. Però vivim en ella i participem d'ella exactament en la part que ens correspon o que ens ha sigut atribuida per al seu sosteniment i perennitat. Paguem impostos, prestem serveis, nodrim els exèrcits, rendim les nostres vides. I encara que ens fessin francs de totes aquestes càrregues, mentre no es redimeixi el treball i subsisteixi la propietat privada, ningú més que els treballadors portarà el pes de la societat capitalista d'avui. I això ho cura l'apoliticisme i l'abstencionisme? Certament que no. I si amb tota llealtat confessem que tampoc ho cura *radicalment* la intervenció en les lluites polítiques, proclamem que la eficàcia d'aquesta intervenció com a fruit d'experiència, d'entrenament i d'escola, és d'un valor inapreciable per als treballadors. Ens atrevim a dir que res no pot ésser de tanta utilitat per a la victòria final com aquesta educació i capacitació ciutadanes.

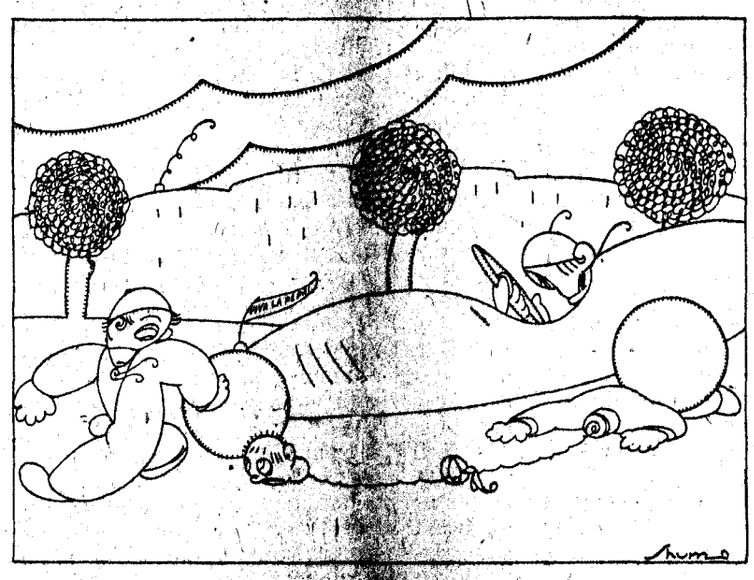

El plet de la Rambla

L'atropellat. — Veus? Si t'ho deia jo que havia d'ésser *Rambla* i no *Boulevard*.

UN ARTICLE TRASCENDENTAL

L'ANGEL PESTAÑA DEFINEIX UNA POSICIÓ INTERESSANT

Amb el títol «Fijando una posición», *Solidaridad Obrera* del passat diumenge publicava un article de l'Angel Pestaña, el qual, per assenyalar un moment interessantíssim de la evolució del sindicalisme anarquista, després de les lliçons dolorosament cruentes que la realitat ens ha fet viure aquests anys darrers, ha estat aquesta setmana el tema de totes les converses en el camp obrer.

El líder de la C. N. del T., com a culminació de la obra de crítica i d'orientació que ha vingut realitzant d'un quant tempsençá — i en la qual cal reconèixer noblement que sovint ha sabut posar el dit a la llaga — s'eleva per damunt dels problemes estretament sindicals i dels dogmes estantiços i, enfrontant-se amb la dura realitat present, parla amb una noble veu ciutadana, plena — com diria el nostre amic Marcelí Domingo — de «la emoció civil d'àquestes hores».

Davant de la constitució del P. U. P. (Partit de «Unión Patriótica»), en la que en Pestaña veu la fi de la primera etapa de l'actuació que el Directori Militar digué que volia realitzar, i el perill que entranya per a tots els homes lliberals la consolidació del poder públic en mans de les dretes reaccionàries espanyoles, es demana: Què hem de fer? I troba la lògica resposta: Oposar a la força de concentració dretista, una força major de concentració esquerrana.

Cap mesquí sentiment de vanitat de grup o d'escola, pot enterbolir ara la nostra humana satisfacció per la gallarda franquesa amb que el company Pestaña ha mostrat la seva coincidència amb allò que caracteritza la nostra tàctica d'avui, reconeixent noblement que l'imperi d'aquestes hores, com digué primer de tots el nostre Alomar, ens obliga a posar transitòriament el nostre ideari polític per damunt del nostre ideari social. Hora és ja que aquells qui pel seu càrrec o pel seu prestigi ocupin en el camp obrer posicions directores, compleixin el seu denre rector, i parlin al poble amb una veu sincera sense mesurar les paraules pel bon o mal efecte que puguin produir.

La trascendència del problema plantéjat, ens imposa, però, ara més que mai, una absoluta fidelitat amb nosaltres mateixos i la traducció del nostre pensament amb rotunditats categòriques. Ningú com els obrers socialistes de Catalunya pot tenir un interés més abnegadament intens en que les aspiracions de l'amic Pestaña es plasmin aviat en realitats vives. Tenim, però, unes ambicions massa altes i unes amors massa pures, per a que volguem arriscar-nos a comprometre el triomf segur dels nostres ideals amb cap precipitació. L'impaciència de l'èxit és el camí del fracàs.

I bé; sense entrar en el detall de les paraules, menifestem complaguts el nostre acord amb l'esperit de la primera part de l'article d'en Pestaña, aquella on s'assenyalen el perills de l'imminent futur. En indicar orientacions per a conjurar-les, el pensament del company, massa condensat en els límits d'un article, no pot quedar prou francament definit, per la qual cosa, no volent exposar-nos a les deformacions inevitables de la interpretació i de l'exègesi, ens abstindrem de subratllar-lo amb cap comentari. Parlem ara de qüestions de una tal complexitat i trascendència que no poden ésser tractades en un dia i menys en un article. Per la nostra banda, no fóra cap revelació que hi diguéssim el que hi pensem. Ho hem fet més d'una volta des de JUSTÍCIA SOCIAL. Això ens permetrà, com un punt de partida pels eventuals diàlegs, definir la nostra posició amb les següents declaracions:

PRIMERA:

La base necessària i suficient per a la naixença d'un veritable front únic lliberal, és la formació d'un front únic obrer, i la condició prèvia per a la formació d'un front únic obrer està en el sanejament total i definitiu de l'organització obrera — no en els bells propòsits verbals que se'ns ofereixen cada dos per tres sinó en les realitats vives i tangibles que encara no hem vist enlloc — i amb el seu alliberament de tot esperit unilateral i dogmàtic.

Constituït el front únic obrer, les masses treballadores podrien imposar per elles soles la seva sentimentalitat lliberal i avençada al conjunt de la vida política del país, sense necessitat de caure mai en contubernis amb el polítics burgesos ni de barrejar-se en aplegaments agitats per interessos contradictoris i condemnats per endavant a la eixorquia de les simples teatralitats virolades i brogidores, puix tot el que es guanya en amplitud es pert en intensitat d'acció. El que fa la força dels exèrcits són les *bases de contacte*, i entre els polítics burgesos i els obrers, com reconeix molt bé en Pestaña, solament poden haver-hi *punts de contacte*. Recordem només, per aquesta causa, entre els fracassos coneguts de tothom, els momoviments de la Solidariatt Catalana, la Unió Federal Nacionalista Republicana, la conjunció Republicana-Socialista i l'Assemblea de Parlamentaris. I no parlem del lerrouxisme, fracassat per altres raons que ens repugna recordar. Fóra insensat, amb aquestes lliçons, repetir qualsevol experiència.

SEGONA:

Si els obrers de Catalunya no tenim encara la capacitació necessària per a constituir-nos en partit de classe, val més que ho reconeguem francament i, abans d'anar de bracet amb els polítics del camp burgès, és preferible que, prescindint de tota mena de compromisos i intel·ligències, ens limitem a ajudar amb absolut desinterés i en la mesura compatible amb la puresa del nostre ideari comú, als homes de la burgesia lliberal i republicona que menys perillosos ens semblin, deixant per a ells tots sols la responsabilitat de l'èxit o del fracàs de l'actuació que realitzin.

TERCERA:

Confirmant-nos l'exemple de Rússia que les possibilitats del triomf d'una veritable revolució social depenén estretament de l'abast i del grau de les anteriors revolucions polítiques, i tenint en compte que a la Europa Occidental, els Pirineus, avui com avui, assenyalen encara una ratlla infranquejable, a desgrat del que és dit en la declaració anterior, l'endarreriment de la evolució política del nostre país, podria aconsellar el concurs decidit i total de les masses obreres, per a aquella obra de transformació del règim que podés assegurar-nos la elevació de la estructura potítica de la nostra terra a un nivell europeu, on fossin impossibles per sempre més determinades regressions i inversions de poder.

I QUARTA:

Per a la simple actuació política assenyalada pel company Pestaña, és necessari, a Catalunya, que l'organització sindical obrera quedi absolutament al marge. La concentració ciutadana dels treballadors actuant com a força política, deuría fer-se sots els amples plegs de la bandera del Socialisme i en el camp obert de la «Unió Socialista de Catalunya», on caben tots els caires de l'idealitat revolucionària. L'organització comunista no pot ésser l'instrument adequat, per trobar-se sotmesa a la rígida disciplina d'un partit tancat.

El desinterès de la nostra història ens autoritza a parlar amb aquesta claretat. Cap afany de personal profit ens fa moure. Els homes de la «U. S. de C.» cedirien de bon grat els llocs que avui ocupen, obeint únicament als seus deures de ciutadania, als companys que volguessin allibérar-los de la tasca feixuga que s'han imposat. No hi ha entre els homes nostres ningú que es cregui necessari, inflat de vanitats messiàniques, ni ningú que tingui vocació de diputat.

CRONICA HEBDOMADARIA

Política internacional

Les reparacions alemanyes

Prosseguint la crònica darrera, podem dir que els raports dels dos Comités de tècnics han sigut ja acceptats per les potencies interessades—Alemanya inclosa—com a base d'arranjament del llarg i enutjós problema de les reparacions determinades en el Tractat de Versailles. Convé, doncs, que tinguem una idea de ço que contenen aquests raports, car encara que sembli materia àrida, la seva importància en les relacions internacirnals es absoluta. Ja ens vagarà de parlar del plebiscit de Grecia, del nou Govern socialista de Dinamarca i de les victories laboristes d'Australia.

Dos han sigut els Comités d'experts: un presidit per Charles G. Darves, nord-americà, i l'altre per Reginald Mc Kenna, britànic. El primer ha dictaminat respecte a la rehabilitació econòmica d'Alemanya i el segon respecte a les disponibilitats d'Alemanya a l'extranger. El primer dictàmen es molt extens i va acompanyat de nou anexes; el segon es breu i porta tres anexes. L'un i l'altre són redactats amb concisió i claretat. Es evident que els perits han sapigut circumscriure's a l'aspecte pràctic de la qüestió, prescindint de l'aspecte polític, tal com ells declaren.

L'apartat primer del primer raport (Part I) conté aquesta declaració al deixar el problema plantejat i definir l'actitud del Comité. El segon apartat estableix la necessitat de la llibertat i de l'unitat econòmica d'Alemanya. El tercer, tracta de l'aspecte militar amb referència a garanties i possibles sancions. El quart, concreta la tasca del Comité. El quint, envissatja amb serè optimisme el pervenir econòmic d'Alemanya.

L'apartat sisé tracta de l'estabilitat de la moneda i de la creació d'una Banca d'emissió amb un capital de 400 milions de marks or que serà la banca guvernamental, tindrà el privilegi exclussiu d'emetre paper i serà dirigida per un comité alemany controlat per un altre comitè la meitat dels membres del qual seràn extrangers, com també el comissari.

L'apartat setè estableix els mitjans d'equilibrar els pressupost general d'Alemanya a base d'una plena sobirania econòmica i fiscal, d'una moneda sanejada i d'un alleugerament temporal de pagaments en moneda, sense, però, suspendre lliuraments en especie els quals es consideren essencials.

L'octau es refereix a les obligacions resultants del tractat i senta que no solament han d'equilibrar-se els pressupostos del Estat sinó cercar l'equivalència de les càrregues fiscals i proporció del deute públic amb respecte a França, Anglaterra, Italia i Belgica a fi que els alemanys soportin càrregues similars a les dels contribuients d'aquests països, els quals han de participar de la prosperitat d'Alemanya en la mesura que permeti l'índex corresponent.

El nové fixa els recursos normals amb els quals les obligacione poden cumplir-se dividint-los en tres categories; a) impostos; b) ferrocarrils; c) obligacions industrials. En els pressupostos ordinaris nivellats, les sumes per reparacions hi figuraràn: en el de 1924-25, no cap: en el de 1925-26, 500 milions de marks or; en el de 1926-27, 110 milions; en el de 1927-28, 500 milions, i en el de 1928-29 podrà ja figurar-hi la quantitat tipus, o siguin 1.250 milions de marks or, podent ésser ampliada segons consenti l'índex de prosperitat.

Quan a ferrocarrils, es crearàn unes obligacions de primera hipoteca per l'impost d'onze mil milions sobre els vint-i-sis milions esmerçats en l'explotació. Les obligacions rendiràn el 5 per cent d'interès, més un 1 per cent per a amortització, tot el qual es destinarà a pagament de reparacions calculant-se la següent escala durant el período de reorganització: 1924-25, 330 milions de marks or; 1925-26, 465 milions; 1926-27, 550 milions; 1927-28 i successius, 660 milions. Ultra les obligacions, es crearàn accions privilegiades per import de dos mil milions, les quals es reservaràn per a ésser venudes al públic i tretze mil milions d'accions ordinaries. Les tres quartes parts del producte de les accions privilegiades s'esmerçaràn a pagament del deute o a despeses del capital dels ferrocarrils; la part restant i totes les accions ordinaries s'atribuiràn al Govern alemany. L'impost sobre transports, després del 1925-26, haurà de rendir 290 milions or per reparacions, quedant l'excés pel Govern.

Les obligacions industrials destinades a reparacions importaràn 5.000 milions de marks or. La càrrega resultant es considera inferior a l'anterior a la guerra i a la provinent de la depreciació monetaria. L'interés que rendiràn, el 5 per cent, i 1 per cent d'amortització, donarà 300 milions per a reparacions, però atenent al período de restauració econòmica s'estableix l'escala següent: Primer any, no res; segon, 125 milions de marks or; tercer, 250; quart i següents, 300.

L'apartat desè fa una recapitulació dels recursos per atendre els pagaments dividida en tres períodes: el de moratoria, el de tranzició i l'any-tipus, en el qual s'arriva al pagament regular de 2.500 milions de marks or, mes el que exentualment permeti l'índex de prosperitat.

En l'apartat onzè es fixa el caracter global dels pagaments, siguin en moneda o en especie, tots els quals acreditarà la Banca d'emissió la qual, segons els apartats dotze i tretze, serà la receptora i transmissora regulant les transferencies i conversions en monedes extrangeres i d'acumulació d'excedències en forma que no es perjudiqui la estabilitat del crèdit i del canvi de moneda.

L'apartat catorzé fixa la garantia dels pagaments que han de sortir del pressupost general del Estat apart dels ferrocarrils i obligacians industrials, determinant els següents impostos: alcohol, tabac, cervesa, sucre i duanes, el rendiment dels quals és superior a les sumes a pagar i l'excés dels quals quedarà pel Govern alemany.

El quinzé tracta de l'emprèstit exterior de 800 milions de marks or, de les seves condicions i del seu obgecte.

El setzé de l'organizarió general simple i pràctica i el disset del caràcter del plan que considera indivisible i segur, primer, per a montar una organització susceptible de conseguir que Alemanya pagui les sumes més importants possibles; segon, per permetre la màxima suma d'acreedors o participants en el crèdit d'Alemanya; tercer, per a treure del pla de les conjectures i col·locar en terreny pràctic el montant de reparacions que Alemanya ha de pagar i quart, facilitar un acord definitiu englobant tots els problemes relatius a reparacions fins allà on les circumstàncies permeten.

Deixarèm els comentaris per un altre dia.

M. Serra i Moret

Educació i Socialisme

II

En tota cosa l'imminència mou l'activitat; aquesta desperta l'egoisme. El seu credo limitat, absorbent i corrupte, ens lliura la tragèdia d'una sort hermètica i descomposta. La nostra harmònica selvatgia devoradora de conquestes es sent sotmesa, resclosa i atropellada; i tot precisament per tots aquells mitjans de satisfer-se en mires exclusivament pròpies.

Per egoisme redimim, en part, el nostre egoisme i amb l'heroisme generat del nostre primer egoisme, triomfem parcialment de la barbàrie. I en la continuitat d'aquests milloraments ens ennoblim inconscientment, i per raó natural adquirim consciència.

La consciència ens fa responsables, car ens descobreix els viaranys de la bondat, de la veritat, de la noblesa, de la serenitat, de l'enteresa i de la dignificació.

Som homes, i com a unitats viventes se'ns imposa la cohesió social i ens agrupem per això que s'ha mal anomenat afinitats polítiques.

Els partits polítics neixen per un sentiment de milloració de moralitat. I els homes ens hi afiliem assentint a la moralitat que és norma del partit, provant en la nostra mesquinesa o altesa de mires la manera com ens fem nostres aquelles paraules d'*estimeu-vos els uns als altres*, repetides pels grans instructors de la humanitat.

La diversitat de colors polítics, que nosaltres en diríem matisos de moralitat, agrupen al seu si a tots aquells homes capaços de respondre a les vibracions d'ells emanades, des de l'actuació automàtica creada per la natural cohesió fins a la actuació responsable.

Però la moralitat presa políticament, és a dir, consolidant una orientació política des d'un punt actual de la moralitat és la negació d'ella mateixa. La moralitat, com totes les coses vivents vistes des de l'esperit, és variant, no té normes precises, cercles habituals, definicions específiques ni cap altra cosa que representi limitació, estancament, estatització. La moralitat, eixida del ritme intern de l'home, és tan exuberant i fornida que enfosqueix la nostra penetració quan tractem d'assolir-la.

Per això l'organització social s'ha de confiar a homes nous, a homes que portin un sentiment més actual de la moralitat humana.

Darrera de cada esforç que l'home realitza per ensenyorir-se d'un nou coneixement, hi ha nombrosos i inassolibles objectius. Una apreciació de moralitat, per tant, presa com a fi, ha d'envellir, forçosament.

Aquesta dependència de la política a la moralitat és mantes vegades oblidada pels directors dels grups polítics, o descomptada per irreal o incerta. I res ho prova més que l'exclusivisme, la sectarització que prenen les orientacions polítiques. Una escola política treballa, lluita, s'esgota, fins mor ridícolament amb la dèria de transformar el poble segons les idees que defensa. Existeix l'obsessió, citem pel cas, del reformisme, del federalisme, del socialisme, de l'anarquisme, i llevat d'aquelles manifestacions d'ordre cultural, científic o artístic que respecten, no per l'esforç o valor que representen sinó per la distinció que els proporcionen, consideren qualsevulga altra orientació com a cosa vulgar sens mereixements ni respectes.

Pràcticament és així, encara que la exterorització sigui un model ben escarnit de respecte o tolerància.

La política, així orientada, serà sempre un fre pel progrés integral de l'home i de la humanitat. Si triomfa, si assoleix la seva màxima aspiració, el seu triomf, en realitat, no serà altra cosa que l'escarni d'aquella pura i espontània aspiració d'expandir una més elevada i humana moralitat. Si la seva actuació no trascendeix, si mor, perquè pràcticament no té vida, quina serà la escola política preparada per a continuar això que d'altra banda és imminent: el superior ennobliment de la moralitat humana? Quina serà la joventut conscient i educada per a exercir aquests greus destins que li són propis? Si se l'ha retinguda, si se l'ha estancada, si se l'ha sectaritzada, quan, lluny d'això, se l'havia de predisposar i obrir a la llum refulgent de les idees futures!

Així acompleixen els destins les organitzacions que volen redimir a l'home del dolor?

S. Sarrà Serravinyals

Els nostres lectors no han d'oblidar que aquest número de JUSTICIA SOCIAL ha estat revisat per la censura militar

DE COL·LABORACIÓ

Un comentari sobre la "Esquerra Catalana"

Tasca dificultosa s'imposen els homes públics que desitjen constituir l'esquerra catalana, puix es col·loquen enfront d'un sentimentalisme radicalment definit, de una concepció econòmica insolidaritzable, i el que és més greu, d'una atomització d'agrupacions polítiques.

Qualsevol intent per a aglutinar en una força única i dinàmica aquestes opinions tan disperses, necessita titànics esforços per part dels orientadors; i, per part dels dirigits o sol·licitats, el poder despendre's de alguna íntima quantitat de radicalisme; car tots ens hem situat en l'elevat plànol del radical-categòric i preferim mantenir-nos enlairats en cel de les utopies absolutes, en lloc de descendir al terreny de lo real, que imposa l'agermanar-se sots principis possibles d'assolir i de més fàcil realització.

Cal reconèixer que d'un temps ençà, per haver-se accentuat tant el divisionisme, l'esquerrisme català no és pas la força que donava la tònica al sentiment lliberal d'arreu d'Espanya. Ens hem deixat pendre la direcció del moviment democràtic, per haver-nos polaritzat a l'entorn de una concepció de llibertat absoluta i afirmativa del dogma de incompatibilitats ètniques i de l'incondicionament de drets polítics. I junt amb això, els trascendentals fets econòmics han desarticulat tant la democràcia catalana, que hem ajudat a provocar l'onada de reaccionarisme confessional, econòmic i polític, que no sols ha esborrat les minces conquestes, lliberals del passat segle, sinó que ens amenaça en sotmetre'ns al jou d'una teorització polític-social incompatible amb l'esperit del temps.

Davant aquest pervindre continuarem orbs i abúlics com fins ara? Deixarem que prengui increment la concreció dretista sense oposar-hi l'estacada d'una agrupació esquerrana? Ens ensorrarem amb el «cabecillisme» dels actuals grups?... O bé sabrem solidaritzar-nos ajudant la tasca dels homes que han llençat el clam de constituir-la?

Crec que és arribada la hora de que tots els que portem una guspira dels principis de llibertat dins el cor, ens espolsem el quietisme, per a donar noció de que existeix quelcom més, que la munió d'indiferents ajupits a les fatalitats històriques. Però, crec també, que s'arriba a constituir la futura esquerra s'ha de seguir una actuació completament inversa de la que tradicionalment hem seguit. Als idearis indefinits d'abans, més que idearis, elucubracions de política trascendental, cal oposar-hi un ideal concret sota els principis del qual puguin aixoplugar-s'hi les esmaperdudes agrupacions polítiques.

A la descentralització d'agrupacions polítiques, tan simpàtica i tan agradable quan l'horitzó es presenta serè, però tant impotent al apropar-se les hores de la calamarsada, cal oposar-hi la unificació íntegra i dinàmica, recordant sempre la frase castelariana de que tots els partits són milicies i totes les milicies militats.

Als eufemismes sobre les solucions dels múltiples problemes locals i ibèrics, la claredat de finalitats i conceptes, evitant que expontàniament s'inflami l'opinió pública i la sentimentalitat del nostre poble. amb retoricismes i flamarades que desapareixen així que cauen quatre gotes.

I per últim, recordar als directors de la futura agrupació que deuen tenir la consciència rublerta de governamentalisme dins la vida interna del partit o agrupació, sentant el principi emès durant la República del 73, que per a evitar les bogeries dels pobles hi han els governants. I on dic governs i pobles, poseu-hi capitostos i partits,

Antoni Vilanova.

Fragment

La teva flaquesa agitada vé de fluctuacions perpétues del teu ésser central que no té ni consistència, ni conviccions, ni fixetat, ni caràter. En tu, tot és flotant, indecís, incert, mòbil, ple de vaguetats; tems acabar, afirmar, desitjar, fins i tot viure. Només ets vacil·lació, dubte, aprensió, suspensió. Es a dir, no ets res positiu, no tens res de persona, només ets un punt d'interrogació. un núvol, una ombra, un suspir, una aparició sense cos. Aquesta manca de personalitat, d'individualitat, vé de la manca de resolució. Ets de tal manera objectiu que ja no ets un subjecte, un home. Et disolts continuament en les coses exteriors i no trobes res més de tu que la capacitat psicològica de percebre, de fer mirall, eco als fenòmens involuntaris del teu ésser. Gairebè has adormit la teva voluntat i perdut la disposició de les teves forces. I no obstant, viure és desitjar sense descans, és restaurar perpetuament la seva voluntat.

F. Amiel

SOCIALISME I FEDERALISME

EL MESTRATGE DE PI I MARGALL

El notable escriptor Gaspar Torrente, en «El Diluvio» de 18 del corrent fa notar la necessitat d'una intel·ligència entre els socialistes catalans, la joventut d'esquerra i els federals avançats, basada en punts de contacte ja existents entre aquests elements. JUSTICIA SOCIAL ha manifestat repetidament aquest criteri. No existint entre tots nosaltres l'espèrit de capelleta que ens pogués inclinar vers una posició particularista, cap incompatibilitat fonamental pot justificar una divergència; i en canvi són poderosos els motius que ens han d'impulsar a tots a trobar-nos dintre d'una mateixa actuació.

JUSTICIA SOCIAL, en son número de 8 de desembre de l'any passat, exposava el seu punt de vista amb aquestes paraules: «Acceptant així els socialistes les directrius bàsiques del federalisme, perquè s'obstinen debades els federals avançats del camp productor en la tasca exhauridora de voler infondre un sentit socialista als elements burgesos que integren el federalisme com a partit polític? No veuen que és aquí on rau l'origen de la crisi que atravessen? Clarament tenen el lloc assenyalat al costat nostre i una hora o altra hauran de venir-lo a ocupar col·lectivament, com individualment han fet homes selectes que avui són ja estimats companys dins la Unió Socialista.»

. . . . . .

«Federalistes per sentiment i convicció, i molts de nosaltres fins per origen, no hem d'amagar, per raons d'oportunisme tàctic que repugnen a la nostra impolítica sinceritat, la íntima convicció nostra que la instauració eventual a les terres ibèriques d'una república federal burgesa, fóra un simple episodi, una pura anécdota en el camí ascendent de les humanes reivindicacions. L'ideal permanent i categòric pot trobar-se només en la lliure federació de les repúbliques socials dels diferents pobles de la terra.»

. . . . . .

«Esperant la llum pura del migdia, nosaltres laborem ara amb la serena confiança que ens infon creure que si fós avui vivent l'apòstol del Federalisme — tan sensible al fluir tumultuós de la vida — el geni inmarcessible de Pi i Margall ens faria costat per a guiar-nos amb el seu humanissim Mestratge.»

Aquesta és la nostra posició d'avui, aquest és l'únic camí que poden seguir tots els homes d'esquerra que aspirin a orientar la nostra vida col·lectiva amb l'esperit de Pi i Margall. Aquest és també el nostre homenatge, menys sorollós que altres homenatges que al mestre es tributen en aquesta hora, però fervent i càlid com la llavor prometedora d'un esclat ubèrrim.

M. J.

Al marge d'una campanya

D'un quant temps ençà hom parla de la reorganització de l'esquerra catalana. Els nostres lectors la coneixen el punt de vista dels directors del socialisme català en aquesta qüestió tan debatuda. Avui ens plau reproduir alguns paragrafs de l'article que sobre el mateix tema, va publicar dies enrera en «El Diluvio» el nostre estimat company i col·laborador Albert Sans.

«En Marcel·lí Domingo no s'acontenta, però, de donar el crit d'alerta i de denunciar el fet perillós del moment, sinó que clama per tal que el buit s'igui omplert i que una nova força popular i de sentiment esquerrà vingui a substituir el buit deixat per la primavera. I com? Reorganitzant les esquerres catalanes. I crec jo que precisament en aquest punt el senyor Domingo ha concretat o ha precisat poc, tant que la immensa majoria ho ha interpretat—amb tota seguretat equivocadament—en el sentit que pretenia reorganitzar les velles esquerres purament republicanes, i és per això que hom ha restat valor al seu clam.

Francament, si fos això el que pretén En Marcel·lí Domingo, aquest gest de decepció seria justificat, car no és difícil de veure que l'enorme depressió deixada al desaparèixer la força formidable del Sindicalisme no pot ésser omplenada per una aspiració republicana, encara que hom ajuntés al programa republicà totes les reformes imaginables d'ordre purament polític.»

. . . . . .

«I, ja en aquest punt, jo em permeto dir—i no faig sinó seguir la línia lògica del meu raonament—que ço que cal fer, en general, és solament desbroçar-li el camí a aquesta força viva de la nostra massa obrera; res més que una tasca de policía, en el recte sentit de la paraula, això és, de sanejament, de neteja, arreconar tot allò que la pertorbava, que la desorientava, que la desviava del seu fi i orientació naturals; en fi, que la obligava a seguir camins arbitraris sota imposicions de violència. Fem-ho això, i ella, per natural, per ella mateixa, tornarà a caminar més ferma i segura que mai, essent ço que ella ha d'ésser forçosament i ho serà: una força poderosa, però no cega, sinó ben intel·ligent.»

«Pretendre encaixonar aquesta força dintre d'un partit polític, per ample que aquest sigui, i orientar-la envers un finalitat solament política i que no és avui la seva natural i que, per ara i tant, mai no ho deurà d'ésser, al menys la seva finalitat essencial, no, no i no, car seria pretendre un absurd, buscar el fracàs dels qui van contra la corrent de les coses naturals i vives. No vol pas dir això que els obrers i que les organitzacions obreres deguin desatendre's en absolut de política—seria fàcil demostrar que ha sigut això un dels errors més grossos de la nostra actuació obrera; però l'interés polític sempre serà secundari, d'un valor purament accidental.

Per a acabar: un partit polític és un vas massa petit per a contenir totes les aspiracions de la massa productora. Per això cal fer un partit obrer ample en tots sentits, sobretot en idealitat, el partit que la classe obrera catalana necessita i mereix.»

ECOS I COMENTARIS

Una «Solució» difícil d'encertar

Ens referim a la popular «solució de continuitat», sinònima de trencada, discontinuitat o interrupció. Cada dos o tres dies, trobareu en lletres de motlle algun escriptor que hi va de corcoll, emprant-la per a significar el contrari del que vol dir. La ensopegada no es pas nova. Anys ha, un dels primers prosistes del nacionalisme, escribia en «El Poble Català»-

....«la continuitat és la raça, aquesta raça catalana que extén els braços fent amb tot el seu cos solució de continuitat»

Ara de poc, un brillant escriptor deia damunt les planes del nostre estimat col·lega «La Batalla»:

....«Entre la izquierda burguesa i el sindicalismo de Jouhaux hay una solución de continuidad. No es posible saber a ciencia cierta donde acaba el uno y dónde empieza el otro.»

I el dijous de la setmana passada, una de les primeres plomes del anarquisme afirmava rotundament des del nostre benvolgut confrare «Solidaridad Obrera»:

....«nuestra aspiración es una solución de continuidad a la misión histórica del sindicalismo revolucionario, jamés el truncamiento de la misma»

La llista fóra inacabable.

Altres maneres de relliscar

On s'en llegeixen, però, de més crespes, és en les traduccions del francès. La bella llengua de Mòntaigne i de Maurice Chevalier surt amb cada xiribec que fa cantar el «credo». El més jove dels nostres poetes lírics immortals ha escrit damunt «La Publicitat»: ....«i com que el programa estava ja *aturat*,» traduint el verb *arrêter* en l'accepció que no correspon. No fa gaire, en un setmanari comunista, la paraula *pantin* o titella, era traduida simplement per *patin!* En la traducció que actualment publica un estimat diari socialista de «La Dona», d'August Bebel, en escriure els mots *faiseuses d'anges*, amb els que a França són designades les qui exerceixen la innoble professió de fer abortar, el traductor els aclarava amb una nota: «se dice de las mujeres que paren mucho». I ara mateix, en la traducció de les «Nocions d'Economia Política», d'en Gide, el verb *brouter*, que significa pasturar o menjar herba, es converteix en espanyol, en *brotar!* Davant d'aquestes coses, hom es sent temptat d'exclamar: *Tableau!*, encara que aquesta expressió no la fa servir cap fill de terres de França. La que «parlant Vaugelas» caldria emprar fóra molt altra.... «C'est bien le cas de le dire.»

La política nova

Els vells polítics i els nous diuen que ara ja ha arribat l'hora de tornar a actuar. Cadascú es prepara a lluitar en la respectiva posició. S'anuncien declaracions importants, i nous programes polítics.

S'ha acabat el mutisme; torna la xerrameca.

Melquiades Alvarez, parlarà de la recepta reformista que ho cura tot. Uns quans grams de radicalisme de cambra o d'avant cambra, barrejats amb l'aigua d'ordi de la ciència política de deu anys enrera. Com a número nou porta la secularització dels cementiris.

Mella. En un altre país fóra un magnífic arrenca caixals, aquí fa de polític. Ja ha dit per endavant que ell continuava essent enemic del règim constitucional i parlamentari. Cada dia té el nas més vermell.

Romanones proclamarà una vegada més la necessitat de mantenir les essències lliberals, que com ja fa temps que són esbravades no comprometen. Altrament, a despit dels anys i la coixera donarà a conèixer a Espanya nous exercicis de barra fixa, que a Niça van ésser l'admiració de tothom.

Lerroux—l'eterna esperança,—diu, que parlarà del bànc blau. Rescentment s'ha fet retratar amb un lliri a la mà, símbol de la nova política.

Marcel·lí Domingo, vol fer l'esquerra catalana; per ara estan disposats a seguir-lo els republicans de Saragossa, Valladolid i Vallecas, als quals ha parlat de l'assumpte. Vol fer també una esquerra «nacional» amb els republicans de Reus i Vilanova. En definitiva una esquera «chica» que no resulti en «menoscabo» de l'esquerra gran.

Santiago Alba, l'hoste del Claridge hotel de París, ha dit que per a fer la república no eren necessàries les col·laboracions dels professionals del republicanisme. Hi han especialitats que s'improvitzen.

Salas Anton, diu que li representa un gran sacrifici el càrrec de Tinent d'Alcalde, que desempenya exclusivament per la voluntat dels elements cooperatistes, encara que aquests diguin el contrari públicament. I que portat pels seus ideals democràtics, republicans i socialistes està disposat a fer de regidor tota la Vida.

Federic Schwartz, l'infadigable, segueix com sempre, reorganitzant, sense parar, el partit lliberal barceloní. Tenint en compte el molt avançats d'aquests treballs hi ha esperances de celebrar la constitució definitiva del partit l'any 1926. Amb aquest motiu tindran lloc diferents actes que coincidiran amb les festes d'obertura de la Exposició d'Indústries Elèctriques.

El comte de Santa Maria de Pomés, de la U. M. N., del Comité de la D. S., del R. I. P. i de les Pompes fúnebres, ha declarat que estava a l'espectativa.

Els que no accepten

El nostre benvolgut company Jaume Comas, president de la Casa del Poble de Mataró, no ha acceptat el càrrec de regidor interí per al qual havia sigut nomenat governativament en representació de les entitats obreres d'aquella ciutat, adherides a la Unió General de Treballadors.

—L'integre company nostre, Pau Teixidor Vila, de Calella, ha refusat el càrrec de regidor governatiu pel qual se l'havia designat com a representant de la Societat fabril d'obrers en gèneres de punt, de la qual és dignissim president. Es una interpretació del criteri de la Unió General de Treballadors a la qual pertanyen aquestes entitats obreres de Calella.

El Directori i els catòlics

Diu «El Debate» que el contra-almirall Magaz, en l'acte de la inauguració del Congrés d'Educació Catòlica, a Madrid, pronuncià un discurs en el qual digué:

«El Gobierno, este Gobierno de soldados, tiene conciencia de que ignora la mayor parte de los problemas del Estado; pero sabe que una de las causas de nuestras desdichas es la falta de cultura y está decidido a mirar por ella. Esperamos que las conclusiones del Congreso nos faciliten orientaciones para formar el plan de educación que traiga la prosperidad a la Patria.»

Rambla o boulevard

Després de l'opinió gaire-bé unànim dels barcelonins sobre aquesta qüestió, s'hauria de donar ja per terminat el plebiscit obert. No obstant, sembla que la cosa no s'acabarà de moment,

Dels Jocs Florals

Aquesta festa major de les lletres catalanes que cada any es celebrava a Barcelona, enguany tindrà lloc a Tolosa el primer diumenge de maig.

Entre els poetes i escriptors premiats hi han els nostres companys de redacció Roure i Torrent i Fages de Climent, als quals ens plau de felicitar.

L'opinió

La premsa té llibertat per a parlar, fins aclaparar als lectors, del crim de l'exprés d'Andalusia. L'opinió cada dia està més interessada per aquest fet. Sembla no obstant que passen altres coses, però al costat d'això, tothom es diu: no tenen importància. Amb motiu d'aquest crim, hem sentit parlar altra vegada de l'Ors. Ja feia temps que no'n sabiem res.

Els vells i els infants

Fa algunes setmanes que una societat de constructors d'automòbils va organitzar generosament una caravana de cotxes, amb els quals un bon nombre de vellets asilats en una casa de beneficència, va poder fruir les delicies d'un passeig pels carrers de la ciutat i pels parcs del voltant. Alguns ciutadans s'associaren a aquest acte obsequiant a aquells homes desvalguts, en forma diversa.

Posteriarment, un cercle esportiu va organitzar una festa en honor dels nens, de les escoles, que resultà un acte de brillant altruisme.

De tant en tant, entre nosaltres, hi ha encara una mica de bon sentit que inspira a homes generosos manifestacions com les esmentades. Existeix encara a casa nostra la celebració periòdica de l'Homenatge a la vellesa, i de la Festa dels infants i de les flors. Però això és encara poca cosa. Caldria instituir anualment la diada dels infants i la diada dels vells; tenint en compte de llevar-los tots els encarcaraments oficials, els discursos feixucs i cavalcades ridícoles. Caldria, sobretot—i al·ludim a una festa ja instituïda—que ni de lluny ni de prop, podés ningú interpretar aquets actes com a manifestacions d'un sentiment de caritat erroni i humiliant. No es tracta de rara iniciativa. Diferents pàtsos de cultura civil més acencada que la nostra ens podrien servir d'exemple.

Algú pot objectar que els vells i els infants, més que festes necessiten altres coses d'ordre material. Creien, però, que, rebent aquestes festes en les que es posarien de relleu els sentiments dels ciutadans, s'avançaria molt en el camí de les solucions de justicia que han de regir la nostra convivència física i moral, i s'esvairia de mica en mica aquesta atmosfera de foll engrunyiment que tots respirem, talment com si la sola raó de viure de l'home d'ara fos la lluita bestial.

La col·laboració d'en "Shum"

Ens és plaet de poder anunciar als nostres lectors que d'avui en endavant comptarem sovint amb la col·laboració del fiblant caricaturista i excel·lent dibuixant «Shum», amb el qual a hores d'ara tants llegams d'humana solidaritat ens agermanen. En el número present de JUSTICIA SOCIAL publiquem el segon dels treballs que ha fet per a nosaltres el popular artista.

Els anarquistes i els Sindicats

III

Consideracions sobre els moments tuals.—Orientacions

Considerem els moments actuals com els més crítics per que ha passat l'organització obrera de Catalunya.

Doblement critics, per la intensa crisi que estàn atravessant els sindicats i per la naturalesa de les causes que l'han determinat.

Es dificilissim, que l'esperit avui deprimit dels obrers que tot ho han donat en holocaust a les reivindicacions proletàries, havent-ne recollit tan sols desenganys i decepcions, pugui aixecar-se altra vegada amb aquesta vigoria que l'hi és imprescindible, i sobretot, amb la rapidesa que ho reclamen els moments trascendentals que estem vivint.

Es precisament en aquests instants

, quan l'organització obrera deuria estar preparada per a fer sentir la seva veu amb decissió i oportunitat. Es precisament en aquests moments en que el capitalisme d'arreu del món lluita per a augmentar la jornada de treball, que l'organització deuria ésser prou forta, per a no deixar se arrencar allò que a tan alt preu han aconseguit els proletaris, mostrant-se, demés, capacitada per a assenyalar noves orientacions que en un breu termini fessin possible portar una solució als trascendentals problemes de les subsistències, de la higiene i de la habitació.

I és en aquests moments històrics en que el proletariat organitzat d'arreu del món està mesurant les seves forces amb el capitalisme i amb tots els poders constituits, quan l'organització obrera de Catalunya i d'Espanya, hauria d'ocupar dignament un lloc en les avançades de l'exèrcit proletari universal.

I, quina tristesa no causa el pensar com facilment s'hauria pogut aconseguir tot això, i veure tan lluny la possibilitat de realització d'aquest ideal!

I no ha sigut pas perque els medis hagin mancat per a assolir-ho, ni perqué els obrers no hi hagin aportat tota la seva voluntat i el seu esforç, que de tot hi havia!

El que sempre s'ha trobat a mancar ha estat el sentit de realitat en la immensa majoria dels qui han dirigit la col·lectivitat proletària, i sobre tot, l'abnegació, l'altruisme, i l'esperit de germanor; sobrant, en canvi, la passió desenfrenada i la vanitat, mentre els qui les circunstàncies col·locaren el front de la col·lectivitat mostraven una equivocada concepció de les seves atribucions i dels seus deures.

Malgrat ésser una realitat tot el que hem dit fins ara, estem plenament convençuts, que no mancaran companys dignes i de bona voluntat, que intentaran, fent tots els esforços possibles, readreçar i dignificar l'organització obrera; i com que d'ella som fills, i en ella tenim el cor i el pensament, voldriem aportar-hi també el nostre esforç, per quan aquest cas arribi.

Mentrestant, ja que en els moments presents no ens és possible fer altra cosa, exposarem la nostra opinió referent a allò que entenem que deuria ésser l'organització obrera.

* * *

L'organització obrera deu ésser el llaç d'unió que acobli fraternalment a tots els qui—sense distinció d'idees polítiques o religioses—aportin el seu constant esforç—ja sigui manual o bé intel·lectual—per al desenrotllo de la producció, tan en l'ordre material, com en l'espiritual i científic; essent la seva essència i la seva primordial finalitat, la lluita de classes.

No pretenem aquí fer cap dibuix de la estructura orgànica que fóra més convenient a l'organització; aquest punt, amb tot i ésser importantíssim, no ha estat ni molts menys —pel fet d'haver-se concebut d'una o d'altra manera— la causa de la desfeta de l'organització. La causa fonamental de la «débacle»—i això es ço que més ens interessa puntualitzar—ha estat l'equivocada actuació dels elements llibertaris o anarquistes, els quals en tractar tots els problemes amb que ha topat l'organització, han substituit sempre el concepte crític pel dogmàtig, donant-li un caràcter purament sectari i contraposat amb l'ambient social.

Sempre havem considerat necessària per l'organització, la col·laboració dels anarquistes. En primer lloc com a obrers, i en segon lloc, com a propagadors d'un ideal de redempció i de justicia. Però també sempre havem considerat que deurien abstenir-se d'ocupar cap càrrec directiu, administaatiu o representstiu; del contrari, la propia organització sempre en restarà perjudicada, perquè difícilment podran mai adaptar-se al ambient materialista que l'estudi i la resolució dels variats problemes imprimeixen a les organitzacions i per tant, no hi podrà haver mai concordància entre l'esperit dels directors i dels dirigits.

Per altra part, creiem també que la permanència d'aquests elements en els càrrecs esmentats, forçosament té de restar valor i efectivitat a la labor que podrien realitzar en periòdics, revistes i fullets, i en conferències, dintre mateix dels sindicats, per anar infiltrant gradualment a la col·lectivitat obrera el màxim d'espiritualitat en totes les qüestions que es plàntegin.

Aquesta missió i la de combatre implacablement a tots els que anomenant-se anarquistes no fan altra cosa que cometre tota mena d'actes repugnants, sembrant al ensems la discordia i el desordre dintre de tots els organismes de la col·lectivitat obrera, és la doble missió que es deurien empendre conjuntament, tots els qui d'una manera noble, sincera i conscient senten l'ideal anarquista.

I si alguna altra missió els correspon, aquesta tan sols tindrà la deguda trascendència, quan hagin sabut sortir-se airosament la primera.

L'organització obrera, té de desenrotllar-se lliurement, desproveïda de tota classe de sectarismes, i té de recollir totes les aspiracions dels qui la composin, estudiant i analitzant tots els problemes que afecten als obrers en les diferents manifestacions de la vida, afrontant-los en els moments més oportuns, tenint en compte sempre, que aquesta organització té de funcionar dins la legalitat vigent, i que sempre que es vulgui passar per damunt les lleis d'una manera massa violenta i declarada es caurà en el perill d'enderrocar se i desfer-se. I, com deia no fa molt un il·lustrat company nostre, no és precisament el més dolorós el tenir de tornar endarrera, sinó les concessions que s'han de fer moltes vegades per a tornar-hi, i les humiliacions que s'han de soportar en el trancurs de la reculada.

Aquests són els punts de vista que mantenim, respecte a la actuació dels anarquistes en els siddicats, i les seves conseqüències; i també respecte al camí que es deuria seguir per a aconseguir que l'organització tingués un valor estable i positiu. Si es fes així,—cosa que dubtem—el nostre esforç no hi mancaria; però sí l'actual estat de coses continua, persistint en els sindicats l'influència i l'imposició sistemàtica d'un sectarisme incolar i morbós, haurà arribat l'hora, de que tots els companys que durant molts anys no han regatejat mai cap sacrifici per a portar l'organització pel camí que devia seguir, trencant tota mena de contacte amb els que injustament s'atribueixen la representació de la classe obrera, prenguin una resolució terminant, i adoptin una posició que, demès de satisfer els seus desigs de desplegar la seva activitat, sigui util i profitosa per aquells que, apartats en aquests moments de les lluites socials, comparteixen les nostres opinions.

F. Viladomat

Converses exemplars

En Pau: Política encara?

En Pere: Sí, política. Ara més que mai cal que en parlem.

En Pau: Es inútil, no em convenceràs. Política vol dir fer concessions al burgès; vol dir corrupció; i jo soc un home intransigent en mantenir els meus principis. Tinc dret a esser-ho perquè m'he sabut sacrificar.

En Pere: Amic meu, sé que ets home d'ideals, i com ets capaç de defensar-los. Amb massa freqüència, política vol dir claudicació, farsa llorda, que ha servit per a què homes cínics i cretins, falsos apòstols s'enlairessin mercès a la bona fè i els sofriments dels ciutadans; però malgrat tot, estic convençut de que la política és pel poble una essencial necessitat.

En Pau: Et confesso que aquesta necessitat no l'he sentida mai.

En Pere: Serà per manca de sensibilitat. Jo també fins ara he pensat com tu; però avui em sembla molt evident que si la política és una arma que el burgès fa servir per atacar-nos, no podem nosaltres presentar el cos nú per a rebre els cops sinó que ens cal esgrimir la mateixa arma.

En Pau: No ens manquen mitjans per a defensar-nos.

En Pere: Vols dir el Sindicat.

En Pau: Exacte.

En Pere: Doncs amb el Sindicat no n'hi ha prou. Pensa que el burgès, el nostre amic senyor Berenguera, també té el seu Sindicat, i no obstant no resta pas tranquil amb el seu sindicat. Fixa't com cerca la defensa dels seus parents, dels seus clients i dels seus esbirros.

En Pau: El Sindicat no ho ignora.

En Pere: Però no els ataca. No pot atacar-los i l'obrer resta indefens. L'obrer necessita lluitar amb els dos braços; el de la ciutadania i el del Sindicat. La falta d'exercici d'un braç li produeix l'atròfia, i el seu cos resta impotent davant l'enemic, que no perd cap moment ni cap mitjà per atacar-lo.

En Pau: Jo soc home de realitats; i la realitat és que l'obrer no sent la polítiba sinó el Sindicat. Anar contra aquesta humana inclinació és anar contra la naturalesa.

En Pere: Tu parles solament del moment d'ara. Dones un valor permanent a les coses mudables. Jo et repeteixo que l'obrer tal com avui està organitzat a casa nostra no té prou defensa. I aquesta defensa no pot ésser altra que la que té el proletariat universal, amb l'exercici dels seus dret de ciutadania.

En Pau: Vols dir la política!

En Pere: Sí, encara que repugni la paraula. No n'hi ha d'altra: la política.

M. Vidal

La higiene industrial a casa i a l'estranger

En un dels primers números d'«Informations Sociales», l'excel·lent publicació del «Bureau du Travail» de Ginebra, s'hi exposa la tasca que està realitzant l'Associació d'Industrials de Bèlgica, fundada en 1890, per a estudiar i propagar els aparells i altres mitjans que preservin als obrers dels accidents dels treballs. Practica aquesta entitat inspeccions periòdiques a les obres i fàbriques, els resultats de les quals es publiquen en memòries, acompanyades de projectes de perfeccionament de les instal·lacions considerades deficients. A la vegada se assenyalen les millores higièniques que es poden introduir en les fàbriques visitades.

Compta aquesta associació amb més de 600 industrials, de diversos rams, que subvencionen les seves tasques amb una quota mínima proporcional al nombre de llurs treballadors.

A més de les reformes d'instal·lació, procura aquesta corporació advertir als treballadors del perills propis de llur feina i independents de la seguretat mecànica. Amb aquesta finalitat col·loca cartells variats que per les imatges i colors criden l'atenció. Aquests cartells són canviats tres vegades a l'any, a fi de despertar nou interès i curiositat.

Amics, com està a casa nostra la inspecció del treball? On són els aparells protectors? Com demostren els nostres industrials el seu interès per aquests mitjans de minvar els accidents del qui treballa?

Aquí hi ha la mala costum d'instal·lar oficines en baixos, on mai hi entra el sol i l'aire... Així els empleats són tan pàl·lids gairebé com el paper que escriuen.

Se'ns dirà que els solars són cars i que cal aprofitar el terreny sense deixar espais pel sol vivificador. Oh, el vedell d'or sempre adorat i preferit a les vides humanes!

En les construccions de fora de la capital veiem sovint que els paletes i manobres actuen d'equilibristes i qne algun cop fan un capgirell i es rompen algun os. Es que el valor de les bastides tapades val més que la carn del treballador.

Que les indústries que produeixen de pols i borra són causa de moltes afeccions de coll i pit?, doncs, tot ho aguanten els homes. Després us diran cínicament que en aquestes fàbriques mai no hi ha cap malalt.

Hi ha indústries que llencen fums rogencs de vapors nitrosos que fan tossir als veïns i també escapades de salfumant barrejat amb vapor d'aigua. La gent prou sofreix, però calla. I els fabricants us diran encara que totes aquelles emanacions són pèrdues per ells i que són els primers interessats en evi-evitar les... però no les suprimeixen.

Recordem que fa alguns anys, per reclamacions contra una fàbrica de quitranats, on es calentaven matèries bituminoses destapades i els gasos despresos feien vomitar als veïns, vingué de Madrid el Subdirector de Sanitat. Aquell dia les coses marxaven com una seda; les calderes no foren escalfades excessivament, i no hi havia emanacions.

Jo voldria conèixer les més perfectes instal·lacions fabrils que desprenen gasos, per ensenyar-les a certs fabricants per a veure si es decidien a fer compatible la fabricació, el rendiment i l'higiene.

I per acabar per avui — car tenim ganes de remoure l'opinió, si se'ns ajuda — demanem col·laboració a la premsa, a les Juntes dels sindicats, que es proposin la higienització i seguretat dels treballadors, i a totes les persones i entitats que puguin ajudar-nos en aquesta tasca de millorament de la vida dels qui treballen.

Dr. C. Rofes

Carnet d'un heterodoxe

L'oncle al nebot

—Guarda't, sobretot, de les teves bones intencions.

—Perquè?

—Perque costa més que guardar-se de les males dels demés.

—No l'entenc.

—Que no veus, infeliç, que amb les teves bones intencions, t'entregues manillat, en còs i ànima, indefens, a la inefable dolenteria regular de tothom que et volta?

—Me'n recordaré, oncle. Però em sap molt de greu.

—Altres, quasi totes les altres coses, si hi reflexionessis, et sabrien també molt de greu. Som així encara els homes.

BRAND

L'Exili

— Majestat — va dir el súbdit al rei — el Sant Norottam mai s'ha dignat d'entrar al teu temple i va cantant alabances a Déu, dessota dels arbres i en els camins. Nostre temple está desert. Els fidels prefereixen agrupar-se al seu voltant, com les abelles, al voltant del blanc lotus, menyspreen el daurat càlzer de mel.

El rei, amb el cor entristit va anar a trobar a Norottam, qui estava assegut damunt l'herba, i va dir-li: — Pare, per què abandones el meu temple de cúpula d'or, i t'assentes en aquesta terra tan seca, a predicar l'amor de Déu?

—Perqué Déu no està en el teu temple — va replicar el Sant.

El pietós rei enutjat va dir-li:

—Es que tu no saps que per a fer aquesta meravella d'art, varen gastar-se vint milions, i que va ésser consagrada a Déu en fastuoses festes i pulcres rituals?

—Sí ho sé — digué Norottam, —va ésser en aquell any en que milers dels teus súbdits, les cases dels quals havien estat cremades, imploraren inútilment la teva misericòrdia a la porta del teu temple. I Déu va dir: «no és possible que aquests infeliços que no socorren als seus germans siguin els que facin la meva casa». I va escollir el seu lloc entre els desamparats, en els camins, dessota dels arbres.

Aleshores, el rei pietós — que sempre li digueren pietós, — cec de ràbia, va cridar-li: — Fuig de la meva terra!

Tranquilament el Sant va contestar: — Sí, desterra'm on vas desterrar al meu Déu.

Rabindranath Tagore

Transcripció de J. B. B.

La crisi de la indústria textil cotonera

Fragment de *Carne de Fàbrica*, llibre en preparació.

A tot el món els moments actuals són de crisi per a l'industria textil cotonera. A Catalunya aquesta crisi va començar a sentir-se en el mes de novembre de 1922; va intensificar-se durant tot el 1923, i arribem al 1924 amb la situació considerablemeut agreujada. Hom suposa, i fins tal volta hi ha algun intessat en que així es cregui, que l'actual crisi és passatgera i que té com a principal fonament l'organització econòmica i financiera d'Europa, per efecte de la guerra, i de la manca de proteccionisme d'alguns tractats comercials. Nosaltres estem convençuts que no és aquesta la realitat. No negarem que aquests factors puguin influir en part; però la raó veritable és molt més fonda i greu.

La crisi actual és fatalment endèmica, sense solució en el règim burgès. Mentres existeixi l'anarquia productiva podrà minvar-se la crisi, per temporades més o menys llargues, però no creiem que es pugui resoldre definitivament.

No dubtem que de tard en tard, avui en un estat, demà en un altre pot sorgir un període bo, però seran períodes de poca duració; la crisi apareixerà aclaparadora cada dos o tres anys.

En 1914 la Federació Internacional de Fabricants Cotonaires va reconèixer i aprovar una moció declarant que amb quatre dies de treball per setmana, podia produir-se el que era necessari pel consum mundial.

Quatre dies de treball, segons la jornada ordinària més generalitzada en el món en aquella data, representaven 76 hores de treball per setmana, comprés el torn de dia i de nit.

En establir-se la jornada de vuit hores a Catalunya, com que a les fàbriques del plà es treballen, entre els dos torns 90 hores per setmana i les de la montanya 100, resulta que en el plà es treballen 14 hores setmanals per la superproducció i en la muntanya 24. Resultant que en terme mig, segons dades oficials de la Federació Internacional de Fabricants en 1914; les fàbriques, que tenen dos torns de treball, produeixen 19 hores setmanals per a l'excés de producció; que en comptes d'un any representen 988 hores, igual a 123 jornades de vuit hores. I aquestes jornades van caient com una llosa de plom damunt la massa obrera que sofreix tant o més que abans crisi de treball per superproducció.

Per a les fàbriques que no tenen més d'un torn de treball en 1914, produien, en terme mig, amb quatre dies de treball, 42 hores. El terme mig actual, amb els sis dies de feina és de 50 hores de treball. Resultant que en terme mig produeixen unes 400 hores anuals més del que deurien produir, segons ço que hem exposat; que representen 50 jornades de treball a l'any per cada operari que treballa per l'excés de producció.

Encara més. La Conferència Internacional de Fabricants, va tenir lloc, com hem dit, en 1914, però en els darrers deu anys la situació ha canviat considerablement, car la producció mundial ha augmentat en grau superlatiu.

A Espanya, els fusos de filar han augmentat en més de 500 mil i en més d'un trenta per cent les màquines Selfacting han estat substituides per la moderna Continua, que dona un rendiment d'un cinquanta a un seixanta per cent més en comparació a l'altra.

De telers automàtics i màquines «Cotton» per al gènere de punt se n'han instal·lat molts. Els telers mecànics i diferents màquines per als teixits de punt han anat augmentant mentre amb prou feines si s'ha retirat una petita part de la maquinària vella.

Els incalculables beneficis obtinguts durant la guerra i en els tres o quatre anys posteriors a la mateixa no van servir per res mès que fer a complicar i enterbolir la situació.

Gairebé en tots els estats neutrals i en alguns beligerants com els Estats Units i el Japó, la fabricació cotonera ha crescut.

. . . . . .

Estem, doncs, inclinats a l'augment de producció, àdhuc amb la jornada de treball de sis hores, imposada a totes les fàbriques cotoneres del món, encara hi hauria excés de producció. Els fabricants de Lancashiere, en una nota publicada en el mes d'octubre de 1923, vénen a donar-nos la raó, quan diuen: «Nosaltres no hem tingut mai la competència estrangera en els mercats neutrals, però tenint en compte l'estat actual dels mateixos i encara que les dificultats del moment desapareguessin per miracle, i encara que els nostres obrers treballessin sense cobrar, no per això millòraria l'exportació de teixits ni les demandes serien de la quantia d'altres temps.»

A Espanya la situació és molt més crítica i amb tendència a empitjorar . . . . . .

. . . . . .

No obstant, si és crítica la situació, molt es pot fer encara per a minvar els seus efectes en el nostre país.

Normalment exportem el 22 per ceut de la producció. Però si les classes directores i els fracassats governs s'haguessin preocupat de fomentar la riquesa del país impulsant el treball en tots els ordres, sobre tot l'agrícola que és la nostra principal riquesa, i d'una manera concreta protegint el conreu del cotó, producte que hem d'importar; si les vies de comunicació es multipliquessin i s'abaratissin tota mena de transports terrestres, marítims i fluvials, se evitaria; podria evitar-se encara el corrent emigratori. Si els polítics d'ofici i el nostre rutinari capitalisme, s'haguessin preocupat de que a l'obrer no li mànqués mai treball, cosa fàcil d'aconseguir, i que fos degudament remunerat, a fi que la misèria permanent de milions d'individus no els obligués a viure mal menjats i mal vestits, pot assegurar-se que l'industria textil no tindria necessitat d'exportar ni coneixeria la crisi, ja que la producció podria col·locar-se tota dins el nostre país.

Joan de Catalunya

Resignació

Empenyent-se, resignada, camina la caravana.
Els tramvies s'hi barrejen, entremig. Es el tornar,
del diumenge; en grans corrues, va fent via la gentada,
que es disol, silenciosa, pels carrers de la ciutat.
Es finida ja la festa, i apar curta la jornada,
que altra volta pren la vida, sa tristesa l'endemà.
Es nit, i les llums s'encenen; devallant de les muntanyes,
veu extendre's, panoràmica, baix la lluna la ciutat.
I poc feia que moria, bella i dolçament la tarda,
el capvespre era bucòlic, en la quietut dels cimals,
i al racer dels pins sentia's, com volava lliure l'ànima,
oblidada de les lluites, i el patir de la ciutat.
Enfosquí... i ara és l'hora del cansanci i l'enyorança,
que la vida no s'atura, en el pler, i és un desmai,
de les cares, i les ànimes, i les boques que s'hi tanquen,
el que fa semblar més grisa, la tornada a la ciutat.
Per les vies sense tràfec, on les corrues s'aixamplen,
i es perden, sembla un perdre's, i sortir de lo fatal,
s'adormeix l'esperit nostre, tot breçant-lo la llum clara,
de la lluna que brilleja, per damunt de la ciutat.
Per damunt de les misèries, de la vida quotidiana,
dels carrers i les teulades, les muntanyes i la mar,
sempre trista i sempre sola, consolant des de l'alçària,
tantes vides desvalgudes d'altres mons i altres ciutats.

Galdric

El que pot obtenir-se per la Cooperació

Les Cooperatives obreres de consum són—al meu entendre—els organismes transformadors per excelència de la vella societat burgesa. Tot nucli de obrers, en fundar una cooperativa de consum, de «fet», suprimeix a un comerciant detallista. Cada nou soci que entra a una cooperativa de consum, de «fet» també a allò que va conscient o inconscientment és, a col·laborar a l'obra de transformació social a que tendeix la cooperació obrera.

Del descurotllo de les cooperatives depèn l'anul·lació de varis intermediaris, inclús també, d'alguns industrials. Tu, lector, tal volta desconeixes el que és una cooperativa, si es així, no pots dar-te compte de la seva importància. Però, no serà per demés que sàpigues, que una cooperativa de tres a quatre cents socis, supleix a set establiments detallistes que són: ultramarins, taberna, carboneria, plats i olles, géneres de punt, teixits, confeccions i, demés, una carniceria. En quant als industrials, pots afegir-hi el tocinaire, el forner, l'espardenyer, el sastre i el sabater, total cinc.

De manera que, si una sola cooperativa suprimeix tretze establiments, entre detallistes i petits industrials, moltes cooperatives mancomunades suprimirien també molts majoristes, i molts grans industrials, i vet-ací per on, la «adormidera» de la cooperació, mirada amb menyspreu per aquells que tot ho esperen de la actuació sindical, pot demostrar que va fent la seva via, si bé tal volta, massa poc a poc.

No obstant, la cooperació obrera no pot anar depressa, puix realitza una acció social destruint al adversari, al mateix temps que ella creix, i hem de reconeixer que aquell es molt potent.

Mentre l'obrer assalariat no vulgui veritablement la seva emancipació, estarà apartat de la cooperació. Quan es dongui compte que aquesta és potser la única «acció directa» que pot proporcionar-li els cabals que necessita per a enderrocar l'adversari, llavors serà un fet el somni dels obrers, aquell somni que tants anys fa que perseguim: «ésser amos del producte integre de nostre treball». per a que no ens manqui, no sols el pa material, sinó que també poguem gaudir a tot plaer del pa espiritual, del pa de l'ànima, dels instrucció de la qual tant fretura tot el proletariat, i poguem veure com les nostres companyes i els nostres fills pugen robustos i instruits, com veritables humans i no com infeliços pàries.

Tot això, i molt més, pot obtenir-se per mitjà de la Cooperació.

B. Farré

"El Socialista"

El nostre estimat col·lega, «El Socialista» de Madrid, ha publicat, amb motiu del Primer de Maig, un número extraordinari interessantíssim amb articles de les prestigiosos firmes del socialisme espanyol, que ha estat llegit àvidament i celebrat per tothom.

Felicitem al col·lega pel seu merescut èxit.

EL DRET AL TREBALL, per A. Mercader

Tipografia Bonet de Quintilla i Cardona. Parlament 12 - Barcelona 1923.

En parlar d'aquest llibre, malgrat la gran simpatia que sentim pel seu autor, no podem pas amagar la profunda divergència que hi ha entre ell i nosaltres. En Mercader és un teoritzador de l'individualisme quasi absolut; amb això es compendrà de quina manera la seva posició ha d'interessar a un socialista. Apart totes les objeccions que podríem fer al llibre hem de reconèixer la cultura ben extesa d'En Mercader, cultura, no obstant, d'un autodidacte, al servei d'un esperit inquiet, lliurat generosament a l'estudi de l'evolució del pensament humà.

Una impressió de la posició individualista que respira tot el llibre la dóna el següent paràgraf: «...tantost s'inicià l'idea de Govern, veiem nèixer l'obediència, és a dir l'esclau.» I aquest altre: «Quan l'home actual tingui el ple convenciment de que el treball és la base de la vida i que no és un càstic, sinó un Dret que ve obligat a exercir, allavors, indiscutiblement, el Govern quedarà atenuat, a l'extrem que no podrà fer cap mena de coacció a l'home.»

En Mercader, ho hem de reconèixer, és un home d'idees generoses, encara que en la seva aplicació no estigui amb nosaltres, per això, malgrat tot, dintre un camp molt ample, entre ell i nosaltres hi ha punts de contacte; principalment en la part de crítica quan l'autor fueteja la societat burgesa i el sistema de la propietat.

L'obra que comentem es divideix en tres parts. La primera tracta de les antigues civilitzacions, persa, grega, romana, de l'Europa, de l'Edat mitjana i de la *formació* dels estats moderns. En la segona part es fonamenta el dret del Treball. La tercera ve a ésser una conclusió de tot el que ha estat exposat anteriorment. Els conceptes de la terra, del capital i del treball són reflexats en els darrers capítols a través d'un criteri especialíssim, discutible segurament però *ara no es tracta d'això, sinó de reconèixer* l'esforç lloabilíssim que ha portat a cap un treballador en fer sortir a la llum pública una obra com la que ens ocupa. Si l'amor a l'estudi que sent en Mercader no fos un cas tan isolat en els nostres medis socials, quina immensa fortuna per a tots nosaltres! Per això la nostra darrera paraula no pot ésser res més que d'encoratjament i de felicitació al nostre amic l'autor.

L. T.

La manca d'espai ens impedeix d'ocupar-nos avui de l'Acte de diumenge passat a l'Ateneu Barceloní contra les barraques de Barcelona, el qual revestí excepcional importància, tant per l'interés de les coses que hi foren dites, com per la qualitat dels elements que hi assistiren.

Tampoc podem parlar encara, pel mateix motiu, de la constitució de l'«Ateneu Popular d'Estudis Socials».

Per l'indult de "El Poeta"

El nostre company Dr. Muntanyà, dugué la representació de la «Unió Socialista de Catalunya», al míting que es celebrà darrerament a Badalona, per l'indult d'en Joan Baptista Acher, organitzat per *tots* els elements lliberals de la veïna ciutat.

Ben condolguts hem d'expressar el nostre plany pel caràcter polític partidista que s'ha volgut donar als actes celebrats amb el mateix objecte a Barcelona i en altres indrets, i als quals, pel esmentat motiu, no havem pogut prestar el nostre concurs directe, com era el sincer desig de tots nosaltres. No'ns cal dir, però la simpatia que sentim per tot el que es faci per a salvar la vida del malaurat artista, i com ens ha plagut veure el generós concurs que el poble enter ha prestat a tots els mitings celebrats, portant-hi la seva emoció i el seu arborament humanitari.

Sinceritat

La cosa més essencial que ha d'exigir-se als homes d'esquerra, és que la seva actuació posseixi les característiques essencials de senzillesa, llealtat, i absencia d'ambició personal.

Per no conformar-se molts homes a obtenir únicament allò de que eren mereixedors es troben petrificades per aquests pobles, les despulles mortals dels elements anomenats d'esquerra, amb el típic aspirant a personatge, sostenint el solitari casinet, amb l'esperança de no perdre el lloc que es creu ha de correspondre-li en l'escalafó, sinó pels seus mèrits al menys per la seva tenacitat de no permetre el triomf de la democràcia sense que sigui ell el qui talla el bacallà.

Creieu possible, estimats companys, que per a formar una esquerra forta i potent, es necessari que els Santons vagin de porta en porta pidolant per la formació d'un altre partit que no sigui el Socialista? No, amics, no. N'hi hauría prou amb que cadascú confiés amb els seus propis mèrits, sense el més petit recel d'esser postergat, i el problema de les esquerres estaria resolt ingressant tots els amants de la democràcia a les rengleres del socialisme. La resta ho obtindriem per dret de conquesta.

Galaico

Noves i documents

ITALIA.—**Eleccions legislatives**

Els resultats oficials de les eleccions del 6 d'abril fan pujar a set milions 628.859 el nombre de votants, o sigui el 63 per cent dels electors. Els vots es reparteixen així: Llista nacional feixista, 4.264.454; llista popular, 645.090; llista socialista unitaria, 448.056; llista nacional feixista *bis*, 351.080; socialistes maximalistes, 348 mil 540; comunistes, 304.682; demòcrates, 241.605; llista d'oposició constitucional, 147.122; republicans, 124 mil 978; llista democràtica social, 104.962; llista eslava i alogena, 61.258; agraris, 59.902; feixistes dissidents, 30.319.

La Cambra quedara integrada per 375 diputats governamentals; 40 del partit popular; 25 socialistes unitaris; 22 maximalistes; 17 comunistes; 17 lliberals demòcrates; 12 membres d'oposició constitucional; 11 social-demòcrates; 7 republicans; 4 membres de minories ètniques (2 alemanys i 2 esclaus); 3 agraris i 2 del partit sardo.

El Partit popular pert 66 llocs; 57 els social demòcrates; 18 els maximalistes i 4 les minories ètniques. Els comunistes guanyen 4 llocs i els republicans, 1.

En les regions del nord, l'elecció fou animada i nodrida. De Roma vers al sur, freda i escassa. En les poblacions d'importancia les llistes d'oposició varen tenir gran nombre de vots que, en alguns cassos, sobrepujaren els del govern. A la regió de Lombardia els feixistes varen tenir menys vots que les oposicions. La gran massa de vots a favor del Govern ha sortit dels col·legis rurals a on han absorbit censos integres i a on l'oposició no podia manifestar-se. Un any i mig de pressó governamental, de coaccions i violencies, no han pas conseguit esborrar els sentiments lliberals d'Italia. Com es veu, malgrat tot, els vots purament socialistes sumen una quarta part dels de les llistes nacionals i reunint els de les esquerres, arrivem a una tercera part.

Els companys Turatti i Treves han sigut elegits.

TURQUIA. — **La desgraciada Armenia**

Ferid Bey, ministre de l'Interior, ha anunciat que dintre de poc serà sotmès a l'Assemblea nacional un projecte declarant zona prohibida pels armenis el territori al est de la linia de Samsun (al Mar Negre) fins a Selefke (costa de Cilicia). La idea dels nacionalistes turcs és evitar la reconstitució de la llar armenia en el territori que aquesta dissortada raça ha viscut durant prop de tres mil anys. El projecte enclou la confiscació de les terres pertanyents als armenis expatriats i fugitius i llur repartició entre els arabs.

Veus humanitàries dintre mateix de Turquia s'han pronunciat ja contra d'aquesta infamia. L'extradició del milió i mig de grecs d'Anatolia i Jonia va acabar brutalment amb un plet que trenta centúries que durava. L'horrible calvari dels armenis no pot acabar així, car els grecs poden tornar a la Grecia reconstituida i aixamplada, mentre que als armenis no els queda res més que l'àrea de la petita República Soviètica d'Armenia i una mi núscula porció del Azerbaidjan-persa.

FINLANDIA. — **Victoria socialista**

Les darreres eleccions de Finlandia, han donat un triomf manifest als socialistes. Aquest triomf de major significació per trobar-se Finlandia a les portes de Russia i estar en condicions d'apreciar el panorama que ofereix la Federació de Repúbliqmes Soviètiques. Cal també tenir en compte que Finlandia té una població industriosa i culta al extrem que entre els finesos no es coneix aquest ésser tan familiar a casa nostra, l'analfabet.

El resultat de les eleccions dóna 60 *llocs als socialistes*, 44 *als agraris*, 38 als conservadors. 33 al partit suec, 18 als comunistes i 17 als progressistes. Han perdut 9 llocs els comunistes, 1 els agraris i 2 els mecs. N'han guanyat 7 els socialistes, 3 els conservadors i 2 els progressistes.

Entre els diputats elegits hi han 14 dones.

DINAMARCA. — **Altre victoria socialista**

Com havíem anunciat, el Govern presidit per Neergaard, el qual feia ja quatre anys que es manteuia en el poder, va perdre la majoria del Parlament (Folketing) i va decidir de consultar el cos electoral. La consulta celebrada el dia 11 d'abril, ha donat un resultat excel·lent: 55 socialistes, 45 esquerrans, 28 conservadors, 20 radicals i 1 alemany.

Amb aquest resultat a la vista, Neergaard ha presentat la dimissió, havent sigut cridat el socialista Stanning per a formar Govern. De més dels 55 diputats socialistes, l'apoiaran els 20 radicals i, probablement, el diputat alemany. Tindrà, doncs, una força parlamentària de 76, contra 73 de la coalició oposada.

GRAN BRETANYA. — **Deutes dels aliats.**

Contestant a una pregunta d'un diputat, el Canceller de *l'Échequer*, Snowden, ha manifestat que els deutes de Guerra de les nacions aliades vers la Gran Bretanya, en 31 de març darrer representaven les xifres següents:

França	623.279.000	lliures	esterlines
Rússia	722.546.000	»	»
Itàlia	553.300.000	»	»
Iugoslàvia (comprenent Montenegro)	28.481.000	»	»
Polònia	95.000	»	»
Rumania	24.778.000	»	»
Portugal	21.544.000	»	»
Grècia	23.355.000	»	»
Congo belga	8.550.000	»	»

O sigui en total 2.000.928.000 lliures esterlines en les quals no hi va inclòs l'interés que serà probablement el 5 per cent.

Els minaires.

El referèndum practicat per la Federació de minaires ha donat 322.392 vots a favor de la acceptació de les propostes patronals i 338.650 vots en contra resultant una majoria de 16.258 vots a favor de la resolució de 28 de març reclamant del Govern una enquesta que abraci els punts següents: a) Salaris dels minaires comparats amb els de 1914; b) comparació dels salaris amb l'índex del cost de la vida; i c) comparació dels salaris dels minaires amb els ordinaris en les altres indústries.

Lock-out.

No havent sigut possible arribar a termes de concòrdia per a solucionar la vaga dels arsenals de Southampton malgrat els esforços de les Trade Unions, ha sigut declarat el *lock-out* a tots els arsenals d'Anglaterra pujant a més de cent mil els obrers despedits. A darrera hora sembla que s'han iniciat corrents d'harmonia per a solucionar el conflicte.

COOPERATIVA DE CONSUM
DEL
C. A. de D. del C. i de la I.
Entitat Obrera
QUEVIURES de totes classes
CAMISERIA
PERFUMERIA
PANYERIA
Repartiment a domicili
Per a tots els socis del Centre

Primeres Nocions d'Economia Política
CHARLES GIDE
Versió castellana de *J. Cardó*
Preu: 1'50 Ptes.

Avant-projecte d'una Llei de Cooperatives
J. SALAS ANTÓN
Preu: 0'15 Ptes.
Publicacions de Propaganda de *Acció Cooperativista*
Encàrrecs: Aurora, 11 bis.

Obrers del camp!
Llegiu i propagueu!
"LA TERRA"
SETMANARI POPULAR
PORTAVEU DE LA «UNIÓ DE RABASAIRES DE CATALUNYA»
Es publica cada dissabte. 15 Cts.
Redacció i Administració: Carders, 12, 1.r
BARCELONA

"ACCIÓ COOPERATISTA"
Portaveu de la Federació de Cooperatives de Catalunya
Articles doctrinals sobre cooperació: El moviment cooperatiu a Catalunya i a Espanya: Problemes socials relacionats amb la cooperació.
APAREIX CADA QUINZENA
Suscripció anyal: 4 ptes.
Redacció i Administració:
Aurora, 11 bis. - Cartet

Imp. BIBLIOTHEKA - Reus

Fulletons de JUSTICIA SOCIAL
3 Maig 1924

ORGANITZACIÓ SINDICAL

Les Comissions de Cultura dels Sindicats

(Acabament)

Guiant-nos en aquestes paraules del mestre, i en observacions pròpies i fetes també per molts de nosaltres, direm que és hora de treballar atraient-nos els mestres joves, que vindran amb nosaltres si els podem donar una garantia d'actuació seriosa.

Però no en tenim prou de que vinguin; d'ells tots sols, no en fariem gran cosa. Cal que ens avancem a ells, i fem una Escola Normal per a mestres, i per a joves que vulguin seguir la carrera. Aquesta idea cal dir-vos que no és original nostre. Ja l'hem trobada embrionàriament en l'esperit de l'organització.

En aquesta Normal nostra, els professors seran gent insigne dins el camp de la ciència, i principalment en el de la sociologia, car jo us asseguro que al nostre país no en manquen pas, i si en manquessin, prou en trobariem que, obeïnt a les nostres idees d'universalitat, vindrien d'altres terres. Aquesta idea és bona, més porta aparellada una sèrie de dificultats de tots els ordres que no escapen a cap de nosaltres.

Ens seria, doncs, potser més pràctic i més segur i econòmic, recollir el plan que ja tenia l'Organització abans d'aquesta repressió, com és el de mirar en cada Sindicat quants joves hi ha amb disposicions innates per a mestres, i fer-los anar a la Normal oficial on avui les ensenyances són assats serioses i quasi absolutament lliures de preocupació sectària, fora de l'assignatura religió, i pagar-los a aquests joves els estudis i a la vegada, com que la dificultat per a ells consisteix en l'haver de defensar el jornal, donar-los tot el temps d'estudiants la setmanada que els correspondria segons l'edat i la regla general, en l'ofici de què procedissin.

Us havem dit en altre lloc, que ens seria fàcil de portar a terme tot el plà d'ensenyament que tenim de realitzar, i ara hem de toruar un xic enrera per a trobar aquell punt i parlar-ne.

He oït dir móltes vegades, i vosaltres ho haveu oït també—el dia que vàreu constituir aquesta Comissió, aquí mateix va repetir-se aquell crit que respon a l'anhel que tots portem: —hem de crear, imprescindiblement, l'escola racionalista! Nosaltres fem cor a les vostres veus i anhels, i també diem: —Sí; hem de fer l'escola racionalista. Venim aquí disposats a fer-la, perque cal que tothom sàpiga les coses que els obrers fan, per a què tothom vegi en ells una mostra ben clara i indubtable de quina és l'orientació de l'Organització, i com sent l'Organització la qüestió de l'ensenyança.

Deixem ben sentat que nosaltres creiem imprescindible fer una escola. Posem-nos, per a més comoditat d'exposició, en la suposició que ja la tenim feta. Creieu que una escola, ni dues, ni cinc, ni deu, ni vint, resolen el nostre problema escolar? Podem fer nosaltres vint esceles?

I no ja tan sols fer-les, car potser sí que les fariem, però hem de pensar en mantenir-les. Sabeu el que costa una escola senzilla, però al nivell a que la nucessitem nosaltres? Sabeu el que val l'entreteniment d'una escola? Us heu donat compte de la magnitut de nostre problema escolar?

Nosaltres, amb l'aire de posar-nos enfront de tots vosaltres amb perill de fer refredar de moment, per recobrar-la després, la vostra simpatia, us diem que no. Aquesta afirmació nostra és filla d'un sever examen de la qüestió. Vagin parlant per nosaltres les xifres; elles ens aniran mostrant damunt la taula els factors d'aquest problema. Quin és el cens escolar de Barcelona?

En 1917, quan no hi havia la densitat obrera d'ara, la població escolar que concorria a les escoles, i ja sabeu que són molts, dissortadament, els que no hi van, era, en xifres rodones, de 82.090 infants i estudiants. D'aquests 82.000, en correeponien 14.600 a les escoles de l'Estat i 15.000 als centres oficials i a les dites acadèmies, que junt amb els 48 mil que van a les privades, pujen 77.600. Els 4.400 restants és de creure que no van a la Escola, a bé que els col·legis particulars, per no tenir les escoles en condicions higièniques, escamotejen les seves xifres. En els 14.600 alumnes esmentats hi ha la totalitat dels fills d'obrers? Salta a la vista que no. Tots sabem el gran nombre d'infants d'obrers que concorren a les escoles particulars, i també als Salessians i Maristes, que són els qui s'emporten el major contingent de nois obrers, a causa de les mòdiques condicions materials que els fan, encar que les morals siguin les més carregades.

Simplifiquem el problema a la seva mínima expressió, i fem pujar el nostre cens escolar, només a 25.000. Ja veieu que és una xifra ben modesta. Quin nombre de locals necessitem nosaltres? Aquest nombre depèn de la capacitat que tinguin. El nombre de escoles particulars que hi ha a Barcelona és el de 543, moltíssimes d'elles, i són les més importants, pertanyen a comunitats religioses.

Fent-nos forts en l'optimisme que guia els nostres passos i portats per un anhel de simplificació establirem el nombre d'escoles que caldrà per a fer front a les més peremtòries necessitats sense que això vulgui dir pas que havem resolt la qüestió. Posem 50 escoles repartides per tot Barcelona.

L'Ajuntament de Barcelona, per resoldre el problema d'allotjament de la població escolar que ha de concòrrer a les escoles nacionals, (ja hem dit que es tracta exclussivament de fills d'obrers) creu que necessita 54 escoles, segons plans que té establerts, i totes de tipus model que contindrien 20.000 alumnes.

Ja veieu com amb tot i gastar-hi més de vint milions, encara no arriba a resoldre ampliament l'acolliment i instrucció de la totalitat de fills d'obrers. Nosaltres hem dit que hem de fer una escola, repetim que hem vingut a fer-la i que la farem.

Però hem de preguntar als amics que ens diuen que tota la seva preocupació és fer una escola; què és el que resoldrem amb una sola escola? Donem no obstant per fet, el tenir escoles. Quant val el sostenment d'una escola? A un mestre que tingui a la seva cura cent alumnes, que li voleu donar menys que 4.500 pessetes anuals que són unes 12'40 pessetes pesetes diàries? I a l'ajudant, què menys de 3.000 pessetes que resulten 8'20 pessetes al dia? D'aigua, no es gastarà per a dutxes, waters i neteja general 25 pessetes mensuals, que són 300 anuals? D'electricitat, no pujarà en promig, uns mesos amb altres, 15 pessetes mensuals o siguin 180 a l'any? Per neteja i altres despeses menudes, no voleu gastar deu rals al dia? Són, doncs, descomptant els diumenges, 772 pessetes anuals. Per a despeses de renovació i adquisició de material, què menys voleu destinar que cinc centes pessetes anuals? Tot això, tenint en compte que l'edifici fos propi; ara també hi hem d'afegir la contribució que almenys pujarà 150 pessetes anuals. Tot plegat puja de despeses indispensables, i a ningú se li escaparà que ens quedem curts, 9.402 pessetes per any. No hi comptem les excursions a muntanya i els banys de mar, tan imprescindibles.

Tot això per una escola mixta, no graduada, per a cinquanta nois i cinquanta noies. Si repartim aquestes despeses entre els cent alumnes, ens donarà que cada un éns costa més de 94 pessetes a l'any, *ço que resulta*, per mes, prop de vuit pessetes.

Tot això en un cas particular, i palesament insuficient. Si volem extendre la nostra atenció a tot el problema i arribar a crear moltes escoles, ens vindrà agravat per les despeses d'organismes directors que hauran d'ésser formats per personal tècnic i per escoles especials femenines, per a les noies més grandetes.

Si extenem la instrucció als vint-i-5.000 alumnes que dèiem que hem d'instruir, s'ens presenten altres despeses, que incloses a la que ens reportarà el fer mestres, arriben a 2.625 pessetes anuals, o siguin prop de 8'50 mensuals per alumne. Prenguem nota d'aquestes xifres amb tot i veure que són insuficients.

Cal advertir que aquí ens deixem de consignar les quantitats destinades a construccions escolars, o bé, si no volem fer escoles noves, pel pagament de lloguers, que, en promig, pujarien 45.000 pessetes anuals, ço que ens vindria a gravar el cost de cada infant per mes, fins a fer pujar la seva despesa mensual a 9'90 pessetes.

S'ens presenta així el dilema següent: O ens limitem a fer la feina que en el referent a escoles hem vingut fent fins aquí, i tots ja sabeu quina és, o cerquem altres camins, sinó tan a satisfacció nostra, bastant consoladores tant mateix. Si no fem ni una cosa ni altra, cal que abandonem el nostre desig de voler resoldre el problema de l'ensenyança racionalista.

J. Balaguè Baró